

Breda als filiaal van ‘Magies Sentrum Amsterdam’,

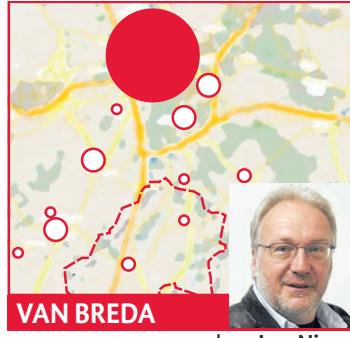
April 1970: de Bredase Kabouter manifesteren zich met de bezetting van (het eerste) La Bohême-pand aan de Haven. foto Breda's Museum

Jong in Breda, wat een paradoxaal begin van een historische rubriek. Maar waarom ook niet? Zonder steeds een nieuwe generatie, houdt de geschiedenis op te bestaan.

En trouwens, ook jong is van alle tijden. De vijftigers en zestigers van nu waren de jeugd van de magiese jaren '60 en '70. De rappende en facebookende jeugd van nu werkt - nog - onbewust al aan haar eigen historie.

Van 11 tot 18 december worden de beide Bredase jongerenculturen samengebracht in het Kickstartgebouw (Catharinalaan 87). Daar ‘woedt’ dan de manifestatie *Jong in Brabant, Editie Breda*. Het evenement is opgezet door de Stichting Cultuurbehoud Breda en Erfgoed Brabant. De plaatselijke historici Vroukje Muntjewerff en Benno Kegge plus journaliste Janine van de Casteel hebben er een populair-wetenschappelijke basis aan gegeven.

In een expositie van foto’s, muziek, beeldende kunst en grafiek wordt de beleefingswereld van Bredase jongeren toen en nu gevangen. Scholieren van de De Nassau leveren het beeldmateriaal, het jongerenproject Tracks maakte muziekcollages waarin de hitgenres van beide generaties verrassend zijn vermengd. Bovendien geven ‘oudere jongeren’ in het tweede en derde december-

door Leo Nierse

Wekelijkse historische rubriek over Breda en de Baronië

weekend *teach-ins* (spreekbeurten) en workshops over hoe de Bredase sixtiesgeneratie die tijd beleefde, een *alternatieve sien* vormde en in *maatschappij-krities tejater* aan *zelfexpressie* deed. Vanuit het Brabantse overheidsstreven naar behoud van volkscultuur - door kennisoverdracht tussen de generaties - kan de aantastende generatie zo spelenderwijs aan historisch besef geholpen worden.

De eertijdse protestgeneratie zal eenstemmer beseffen dat nostalgie inmiddels historie is geworden. Die moet dan wel daadwerkelijk geschreven worden. Maar, zoals Muntjewerff en Kegge ontdekten: dat is nooit gebeurd. Er bestaat geen samenhangend, op weten-

schappelijk onderzoek gebaseerd op de beschrijving van de plaatselijke ‘alternatieve’ jongerencultuur tussen 1950 en ’81.

Een minder serieus werk bestaat trouwens net zomin. In die leemte willen de historici en journaliste op kortere termijn voorzien. Het drielat werkt aan een boek dat, idealiter, binnen een jaar kan verschijnen.

Nu zijn visie en verworvenheden van de toenmalige tegencultuur allang algemeen goed en in algemene zin ook beschreven. Maar binnen de subcultuur van de Nederlandse Babyboom nam de Bredase scène een aparte plaats in, stelden Kegge en Muntjewerff vast. Hun visie laat zich min of meer omschrijven met: Breda als filiaal van Magies Sentrum Amsterdam. De alternatieve jeugd in onze provinciestad zou verhoudingsgewijs zelfs actiever en spraakmakender zijn geweest dan die van de hoofdstad en het rebelse protest was zeker zo ludiek, menigmaal feller. Zo werd hier in '68 een van Nederlands eerste molotovcocktails geworpen naar een transportauto van *De Telegraaf*, symbool van ‘ultrarechts burgerdom’. Gemoedelijker haalde Breda evengoed de landelijke pers, toen ‘Kees Kapotje’ in zijn dumpzaak aan de Vierwindenstraat de anti-conceptiepil ging verkopen. Het initiatief leidde

maar 't jeugdsentiment is nu wel historie

zelfs tot Kamervragen. Eveneens een landelijke primeur.

Dat de heer 'Kapotje' slechts door zijn zakeninstinct gedreven in de seksuele revolutie pionierde, doet er dan niet toe. Net zomin als dat Breda slechts door toeval in 1958 de geboortestad van de Nederlandse Indorock werd: de Molukse immigrantenfamilie Tielman vond pension aan de Baronelaan. Geen toeval was daarentegen dat zowel de door Rob Charles in *De Schuur* (Catharinalaan) gelanceerde discotheekrage als de explosief groeiende jeugdsooscultuur vanuit Breda het land veroverde. Eigen beatgroepen met hitpotentie bracht de stad dan weer niet voort, wel de vernieuwende grafische vormgeving van Vincent van Oosterhout in het alternatieve tijdschrift *Oelaat*.

Maar dat 'Magies Sentrum', dan? Op vrijdag 3 april 1970 riepen wat scholieren onder hoofdstedelijk auspiciën *Oranje Vrijstraat Breda* uit. De nieuwbakken Kabouters bezetten panden, stagneerden op kruisingen alle autoverkeer met 'n bakfiets en bombardeerden de KMA met papieren vliegtuigjes. Maar al na de zomer was het vuur van de ludieke revolutie in bier gedooft. 't Moest natuurlijk wel gezellig blijven. Dat typisch Bredase trekje tekende ook zijn Kabouters. Kwestie van volkscultuur - van generatie op generatie doorgegeven.

'Alternatief' open jongerencentrum Provadya? zat van 1969 tot '72 aan de Oude Vest. foto Gerard Spekman

Interieur Alternatief Vestzaktheater De Trapkes (hoek Molenstraat-Oude Vest), ca. 1967 foto Breda's Museum

Na dit 'slapend' protest opende de gemeente in juli'70 'n sleep-in in de Jeka-kleedkamers. foto Gerard Spekman

Bij 't JAC (JeugdAdviesCentrum, Catharinalaan) werkten jongeren aan hun problemen. foto Gerard Spekman